

WOJEWODA OPOLSKI

Opole, 10 października 2022 r.

FB.III.431.9.2022.AL

**Pan
Maciej Sonik
Starosta Powiatu Krapkowickiego
ul. Kilińskiego 1
47-303 Krapkowice**

Wystąpienie pokontrolne

- I. Dane identyfikacyjne kontroli.
 1. Nazwa i adres jednostki kontrolowanej: Starostwo Powiatowe w Krapkowicach, ul. Kilińskiego 1, 47-303 Krapkowice (dalej: Starostwo).
 2. Podstawa prawna podjęcia kontroli:
 - art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹,
 - art. 6 ust. 4 pkt 3 i 4 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej²,
 - art. 175 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych³.
 3. Zakres kontroli:
 - a) przedmiot kontroli: prawidłowość wykorzystania dotacji celowej przekazanej w 2021 r. na zadania z zakresu administracji rządowej, realizowane przez Komendę Powiatową Państwowej Straży Pożarnej,
 - b) okres objęty kontrolą: od 1 stycznia do 31 grudnia 2021 r.
 4. Rodzaj kontroli: problemowa.
 5. Tryb kontroli: zwykły.
 6. Termin kontroli: od 8 do 22 sierpnia 2022 r.
 7. Skład zespołu kontrolnego:
 - Agnieszka Lubasińska, Kierownik Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego - kierownik zespołu kontrolnego,
 - Grzegorz Zakowicz, inspektor wojewódzki Oddziału Kontroli Finansowej w Wydziale Finansów i Budżetu Opolskiego Urzędu Wojewódzkiego.
 8. Kierownik jednostki kontrolowanej:

¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 135.

² Dz. U. z 2020 r. poz. 224.

³ Dz. U. z 2021 r. poz. 305 z późn. zm.

- Starosta Powiatu Krapkowickiego Maciej Sonik - data objęcia stanowiska 20 listopada 2018 r. do nadal (dalej : Starosta).
 - 9. Kontrolę wpisano do książki kontroli prowadzonej w Starostwie pod poz. nr 6/2022 oraz Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach (dalej: Komenda Powiatowa) książka kontroli pod poz. 2/2022.
- II. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta.

Oceną objęto zagadnienia związane z wykorzystaniem dotacji przekazanej w 2021 r. na działalność Komendy Powiatowej. W wyniku przeprowadzonej kontroli działalność Starostwa w kontrolowanym zakresie ocenia się jako pozytywną natomiast działalność Komendy Powiatowej ocenia się jako pozytywną z nieprawidłowościami.

Podstawą oceny pozytywnej Starostwa było prawidłowe ewidencjonowanie otrzymanych i przekazanych środków dotacji oraz sporządzenie sprawozdań budżetowych w terminie wskazanym przepisami prawa.

Podstawą oceny pozytywnej Komendy Powiatowej było przede wszystkim dokonywanie wydatków w sposób oszczędny oraz rzetelne i terminowe sporządzenie sprawozdań budżetowych. Natomiast stwierdzone nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- błędnego klasyfikowania wydatków,
 - dokonania zakupu paliw bez szacowania ich wartości,
 - nieprzestrzegania przepisów prawa oraz wewnętrznych uregulowań podczas przeprowadzonej inwentaryzacji oraz nierozliczenia jej wyniku.
1. Uwarunkowania organizacyjne kontrolowanej działalności mające związek z zakresem kontroli.

Państwowa Straż Pożarna została powołana jako zawodowa, umundurowana i wyposażona w specjalistyczny sprzęt formacja, przeznaczona do walki z pożarami, klęskami żywiołowymi i innymi miejscowymi zagrożeniami. Zadania i zakres działania Komendy Powiatowej wynikają z treści ustawy z dnia 24 sierpnia 1991 r. o Państwowej Straży Pożarnej⁴.

Do podstawowych zadań jednostki należy m.in.:

- rozpoznawanie zagrożeń pożarowych i innych miejscowych zagrożeń;
- organizowanie i prowadzenie akcji ratowniczych w czasie pożarów, klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń;
- wykonywanie pomocniczych specjalistycznych czynności ratowniczych w czasie klęsk żywiołowych lub likwidacji miejscowych zagrożeń przez inne służby ratownicze;
- nadzór nad przestrzeganiem przepisów przeciwpożarowych.

Komenda Powiatowa jest państwową jednostką organizacyjną zakwalifikowaną do IV kategorii komend Państwowej Straży Pożarnej. Terenem działania jednostki jest obszar Powiatu Krapkowickiego, a siedzibą miasto Krapkowice. Kierowanie pracą, strukturę organizacyjną Komendy Powiatowej, zadania wspólne i zakres działania poszczególnych komórek organizacyjnych, wzory pieczęci i stempli, liczbę i rodzaj stanowisk służbowych w komórkach organizacyjnych określa regulamin organizacyjny ustalony Decyzją⁵ Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach (dalej: Komendant) a zatwierdzony Zarządzeniem⁶ przez Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej w Opolu.

Koszty funkcjonowania Komendy Powiatowej na obszarze powiatu są pokrywane ze środków dotacji celowej budżetu państwa. Charakter prawno - finansowy jednostki

⁴ Dz. U. z 2021 r., poz. 1940 z późn. zm.

⁵ Decyzja nr 21.2018.POK Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach z dnia 3 sierpnia 2018 roku w sprawie ustalenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach.

⁶ Zarządzenie Nr 18/2018/WO Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 10 sierpnia 2018 r. w sprawie zatwierdzenia regulaminu organizacyjnego Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach.

powoduje, że jej wydatki osobowe, rzeczowe i inwestycyjne obejmowane są planem wydatków budżetu powiatu.

Stan zatrudnienia w Komendzie Powiatowej na dzień 31 grudnia 2021 r. wynosił łącznie 57 etatów, z tego:

- 56 etatów w grupie funkcjonariuszy (w tym 1 wakat),
- 0,5 etatu w grupie członków korpusu służby cywilnej,
- 0,5 etatu nieobjęty mnożnikowym systemem wynagrodzeń.

(Akta kontroli str.1)

Na podstawie analizy dokumentów organizacyjnych ustalono, że w badanym okresie pracą Komendy Powiatowej kierował Komendant powołany Decyzją⁷ Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego przy pomocy swojego zastępcy.

Całokształtem spraw budżetowo-finansowych, tj. prowadzeniem dokumentacji finansowej zgodnie z obowiązującymi przepisami, sporządzaniem sprawozdawczości finansowej oraz planowaniem budżetu w okresie objętym kontrolą kierowała w roku 2021:

- Pani XXX w okresie od 1 czerwca 2020 r. do 30 czerwca 2021 r.⁸ na stanowisku Głównej Księgowej,
- Pani XXX od 2 lipca 2021 r.⁹ do 31 grudnia 2021 r. na stanowisku p.o. Głównej Księgowej.

(Akta kontroli str. 2-15).

Kontrola wykazała, że Komendant nie przekazał ww. Głównym księgowym określonych obowiązków w zakresie gospodarki finansowej odrębnym dokumentem wymienionym art. 53 ust. 2 ustawy o finansach publicznych. Na podstawie zakresu czynności Głównej księgowej z 1 czerwca 2020 r. i kolejnej Głównej księgowej z dnia 1 lipca 2021 r. ustalono, że kierownik jednostki nie powierzył jej obowiązków i odpowiedzialności w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodnie z treścią art. 54 ust. 1 pkt 3 ustawy.

W tej sprawie wyjaśnienie złożył Komendant, podając cyt. *Zakres powierzonych obowiązków i odpowiedzialności zapisany jest w zakresie czynności co ww. funkcjonariusze przyjęli do realizacji, a także zgodny jest on z regulaminem organizacyjnym jednostki, lecz nie jest on w pełni odzwierciedleniem powierzenia obowiązków i odpowiedzialności na podstawie art. 54 ustawy o finansach publicznych w zakresie dokonywania wstępnej kontroli, co wynika z nieprawidłowej interpretacji przepisu. Zaznaczam jednak, że kontrola wstępna dokonywana była, o czym świadczy podpis Głównej Księgowej na pieczęcie „Wydatek podlega ujęciu w księdze rachunkowej i mieści się w planie finansowym w miesiącu ...”.*

W celu dopełnienia formalności powierzenie obowiązków i odpowiedzialności na podstawie art. 54 ustawy o finansach publicznych zostanie uzupełnione odrębnym dokumentem.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 16 - 20)

2. Polityka rachunkowości.

W okresie objętym kontrolą w Komendzie Powiatowej dokumentacja określająca politykę rachunkowości, spełniała wymagania art. 10¹⁰ ustawy o rachunkowości. Składała się z ogólnych zasad prowadzenia ksiąg rachunkowych wprowadzonych Zarządzeniem Komendanta¹¹ i zawierała:

⁷ Decyzja Nr 1111.8.2019 Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 29 marca 2019 r. w sprawie powołania na stanowisko Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach od 29 marca 2019 r. Następnie decyzją Komendanta Głównego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 14 lutego 2022 r. zwolniono oficera ze służby z dniem 25 lutego 2022 r. Następca powołany został od 25 kwietnia 2022 r. Decyzją nr 1111.19.2022 Opolskiego Komendanta Wojewódzkiej Państwowej Straży Pożarnej w Opolu z dnia 25 kwietnia 2022 r.

⁸ Decyzja Nr 1111.20.2020 z dnia 21 maja 2020 r., decyzja nr 1295.19.2021 z 29 czerwca 2021 r.

⁹ Decyzja Nr 1111.6.2021 z dnia 2 lipca 2021 r.

¹⁰ Dz. U. z 2021 r. poz. 217 z późn. zm.

¹¹ Zarządzenie Nr 14/2017 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wprowadzenia „Zasad(polityki) rachunkowości” dla Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach.

- metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania wyniku finansowego,
- sposób prowadzenia ksiąg rachunkowych (wykaz zbiorów danych tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych, opisu systemu przetwarzania danych - systemu informatycznego),
- system ochrony danych w jednostce,
- zakładowy plan kont i wykaz kont ksiąg pomocniczych wprowadzony Zarządzeniem Komendanta¹².

Ponadto jednostka posiadała opracowaną Instrukcję obiegu dokumentów finansowo-księgowych wprowadzoną Zarządzeniem Komendanta¹³. Instrukcja określała zasady przyjmowania i przekazywania dokumentów potwierdzających wykonanie operacji gospodarczej, rodzaje i terminy sporządzania dokumentów finansowych przez Komendę Powiatową oraz ich obieg, wymogi jakie muszą spełniać dowody księgowe oraz terminy przekazywania dowodów finansowo - księgowych do sekcji finansów po ich merytorycznej weryfikacji.

W wyniku analizy ww. dokumentu stwierdzono, że w Instrukcji widnieje zapis, według którego dowody księgowe (m.in. faktury, listy płac) zatwierdza do wypłaty Komendant i Główny Księgowy. Przyjęty w jednostce tryb narusza zasadę rozdzielania funkcji dysponenta środków publicznych od wykonawcy wydawanych przez niego dyspozycji. Do obowiązków głównego księgowego jednostki sektora finansów publicznych należy jedynie wykonywanie dyspozycji środkami pieniężnymi. Natomiast, zatwierdzać dowody księgowe do wypłaty może jedynie kierownik jednostki (lub wyraźnie do tego upoważniony inny pracownik). Wyjaśnienie złożył Komendant podając, że cyt. (...) *W instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych wprowadzonej Zarządzeniem nr 5/2014 Komendanta Powiatowego PSP w Krapkowicach zapisano, iż dowody księgowe zatwierdza Komendant i Główny Księgowy – co nie odzwierciedla w sposób prawidłowy przyjętej w jednostce procedury kontroli dokumentów. Główny księgowy nie zatwierdzał dowodów księgowych, lecz dokonywał wstępnej kontroli poprzez złożony podpis, iż dany wydatek podlega ujęciu w księdze rachunkowej i mieści się w planie finansowym KP PSP w danym miesiącu. Instrukcja w tym zakresie zostanie zweryfikowana i dostosowana do obowiązujących przepisów i procedur na podstawie których działa Komenda Powiatowa.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

Ponadto ustalono, że Instrukcja zawiera nieaktualnione dane m.in. w zakresie:

- podstaw prawnych,
- osób odpowiedzialnych za:
 - ubezpieczenia pracownicze,
 - zgłoszenie pracowników do ZUS,
 - dokumentację rozliczeniową, w zakresie dokonywania kontroli pod względem formalno-rachunkowym,

które już nie pracują w Komendzie Powiatowej.

Wyjaśnienie złożył Komendant podając, że cyt. (...) *Zarządzenie nr 5/2014 nie zostało zaktualizowane z powodu braków etatowych i natłoku obowiązków. Obecny Główny Księgowy jest zatrudniony od dnia 1 lipca 2021 r na zajmowanym stanowisku i w miarę możliwości stara się aktualizować obowiązujące Zarządzenia.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 21 - 59)

¹² Zarządzenie Nr 8/2012 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach z dnia 31 maja 2012 r. w sprawie wprowadzenia Zakładowego Planu Kont w Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach. wraz z późniejszymi aneksami (od 1 do 21).

¹³ Zarządzenie nr 5/2014 Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach z dnia 1 października 2014 r. w sprawie wprowadzenia Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych w Komendzie Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach.

W Starostwie księgi rachunkowe prowadzone były za pomocą programu XXX, natomiast w Komendzie Powiatowej z wykorzystaniem programu XXX umowa licencyjna od dnia 5 września 2016 r.

Ustalono, że księgi rachunkowe jednostek są trwale oznaczone nazwą jednostki, zawierają nazwę urzędu księgowego i programu przetwarzania oraz oznaczenie roku obrotowego, okresu sprawozdawczego i datę sporządzenia zapisu. Księga główna prowadzona była z zachowaniem zasad podwójnego zapisu, systematycznego i chronologicznego rejestrowania zdarzeń gospodarczych zgodnie z zasadą memoriałową.

3. Plan finansowy.

Plan finansowy Komendy Powiatowej na rok 2021 w dziale 754 Bezpieczeństwo publiczne i ochrona przeciwpożarowa, rozdziale 75411 Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej ustalono w wysokości 5 079 000,00 zł.

W trakcie roku dokonano 20 zmian planu jednostki na podstawie:

- decyzji Wojewody Opolskiego zwiększono wydatki o kwotę 319 133,00 zł,
- decyzji Ministra Finansów, Funduszy i Polityki Regionalnej zwiększono wydatki o kwotę 22 000,00 zł z rezerwy celowej budżetu państwa poz. 56,
- uchwał Zarządu Powiatu Krapkowickiego na podstawie wniosku Komendanta przeniesiono kwoty pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej,
- decyzji Komendanta przeniesiono kwoty pomiędzy paragrafami klasyfikacji budżetowej.

(Akta kontroli str. 60 - 62)

Ponadto w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁴ ujęta została dotacja celowa dla Powiatu Krapkowickiego na realizację zadań w Komendzie Powiatowej w wysokości 135 000,00 zł.

Po zmianach plan finansowy Komendy Powiatowej na rok 2021 wynosił 5 555 133,00 zł, w tym kwota w wysokości 4 535,71 zł została zablokowana decyzją Wojewody Opolskiego z 21 grudnia 2021 r.¹⁵ i środki w tej wysokości nie zostały przekazane do Starostwa. Blokada dotyczyła środków pochodzących z rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 56), przeznaczonych na sfinansowanie wypłaty świadczenia motywacyjnego strażakom pełniącym służbę w komendach powiatowych i dokonana została w związku z przeprowadzoną analizą potrzeb.

Roczny plan wydatków budżetowych wykonano w kwocie 5 550 553,41 zł, co stanowi 99,92% planu po zmianach.

Kontrola wykazała, że środki dotacji były na bieżąco przekazywane przez Starostwo do Komendy Powiatowej.

Ustalono, że w kontrolowanym okresie Komendant posiadał upoważnienie do dokonywania przeniesień w planie wydatków Komendy Powiatowej w 2021 r., z wyłączeniem zmian w planie wydatków na uposażenia i wynagrodzenia osobowe pracowników i pochodne do nich oraz zmian w planie wydatków majątkowych¹⁶.

Opolski Urząd Wojewódzki przekazał w 2021 r. do Starostwa ogółem środki dotacji w wysokości 5 550 597,29 zł, z czego Komenda Powiatowa wykorzystwała 5 550 553,41 zł. Niewykorzystane środki dotacji w kwocie 43,88 zł jednostka zwróciła na rachunek Starostwa, 31 grudnia 2021 r. Natomiast Starostwo Powiatowe zwróciło ww. kwotę na rachunek bankowy Wojewody Opolskiego 28 stycznia 2022 r.

¹⁴ Dz. U. z 2020 r., poz. 2422.

¹⁵ Pismo znak FB.1.3111.4.53.2021.AS

¹⁶ Uchwała nr 1025/2021 Zarządu Powiatu Krapkowickiego z dnia 12 maja 2021 r. w sprawie upoważnienia Komendanta Powiatowego Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach do dokonywania zmian w planie wydatków Komendy Powiatowej Państwowej Straży Pożarnej w Krapkowicach w 2021 r.

Środki dotacji celowej otrzymane od Wojewody Opolskiego oraz przekazane do Komendy Powiatowej, zostały prawidłowo ujęte w ewidencji księgowej prowadzonej w Starostwie na kontach: 133-01-01;133-01-02; 901-15-01 Dotacje z BP na zadania zlecone, 223-13 Rozliczenie wydatków KP PSP, 224-04-01 Zwroty dotacji za rok poprzedni do OUW. Dokonane w trakcie roku zmiany planowanej pierwotnie kwoty wydatków wprowadzono w celu prawidłowej realizacji wydatków związanych z bieżącą działalnością jednostki. Zmiany w planie finansowym wydatków Komendy Powiatowej przeprowadzane były na bieżąco, co ma odzwierciedlenie na koncie 980 – Plan finansowy wydatków budżetowych w Komendzie Powiatowej.

(Akta kontroli str. 63)

4. Rozliczenie środków otrzymanych z rezerwy celowej.

Ustalono, że Komendzie Powiatowej w roku 2021 przyznano w § 4180 Równoważniki pieniężne i ekwiwalenty dla żołnierzy i funkcjonariuszy oraz pozostałe należności środki z rezerwy celowej poz. 56 ogółem w wysokości 22 000,00 zł na sfinansowanie wypłaty świadczeń motywacyjnych strażaków pełniących służbę w komendach powiatowych. Z przedłożonej do kontroli ewidencji księgowej konta 130-85-754-75411-4180-012-1 pn. Rachunek bieżący jednostki budżetowej – rezerwa celowa wynika, że środki zostały wydatkowane w wysokości 17 464,29 zł. Natomiast kwota w wysokości 4 535,71 zł została zablokowana decyzją Wojewody Opolskiego z 21 grudnia 2021 r. Przyczyną niewykorzystania środków było wyższe zapotrzebowanie przez Komendę Wojewódzką Państwowej Straży Pożarnej oraz w związku ze zwolnieniem lekarskim funkcjonariusza, który otrzymywał świadczenie motywacyjne. Szczegółowe rozliczenie otrzymanych i wydatkowanych środków z rezerwy celowej budżetu państwa (poz. 56) znajduje się w aktach kontroli.

(Akta kontroli str. 64)

Na podstawie przedłożonej dokumentacji stwierdzono, że Komenda Powiatowa ww. środki wykorzystywała zgodnie z przeznaczeniem.

5. Informacja w zakresie wynagrodzenia.

Wydatki na wynagrodzenia (w §§ 4010, 4020, 4040, 4050, 4060, 4070) wraz z pochodnymi (w §§ 4110, 4120) zrealizowano w kwocie 4 273 900,10 zł, co stanowiło 77,00 % wydatków poniesionych w 2021 r.

Na podstawie zestawienia sporządzonego przez jednostkę na potrzeby kontroli dot. wielkości poniesionych nakładów na wynagrodzenia ustalono, że w zakresie wynagrodzenia największe wydatki w kwocie ogółem 2 047 815,37 zł dotyczyły płacy zasadniczej, z tego dla funkcjonariuszy 2 017 316,58 zł.

Kontroli poddano prawidłowość ewidencjonowania i wypłacania wynagrodzenia m.in.: zasadniczego, dodatków (m.in. stażowego, funkcyjnego, za stopień, służbowego), nagród i dodatkowego wynagrodzenia rocznego 4 pracownikom (funkcjonariuszom) Komendy Powiatowej za cały 2021 r. W wyniku sprawdzenia dowodów księgowych na łączną kwotę 306 590,70 zł ustalono, że wymienione wynagrodzenie wykazane na listach płac było zgodne z kwotami wynikającymi z kadrowych dowodów źródłowych, a wykazane kwoty netto zgodne z kwotami figurującymi na wyciągach bankowych. Listy płac zawierały adnotację o kontroli merytorycznej, formalnej i rachunkowej. Szczegółowe informacje dotyczące danych w zakresie wynagrodzeń znajdują się w aktach kontroli.

Analiza ksiąg rachunkowych wykazała, że zaewidencjonowane w nich kwoty dotyczące wynagrodzeń zostały ujęte w prawidłowych wysokościach w sprawozdaniu budżetowym Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu

6. Wydatki bieżące.

Kontrolę obejmującą realizację wydatków bieżących przeprowadzono na podstawie próby wydatków rzeczowych za IV kwartał 2021 r. na łączną kwotę 328 954,22 zł (tj. 5,93 % wykonanych wydatków) w następujących paragrafach:

- 4210 Zakup materiałów i wyposażenia – 116 527,20 zł,
- 4220 Zakup środków żywności – 510,11 zł,
- 4230 Zakup leków, wyrobów medycznych i produktów biobójczych – 848,75 zł,
- 4260 Zakup energii – 24 808,64 zł,
- 4270 Zakup usług remontowych – 161 348,40 zł,
- 4280 Zakup usług zdrowotnych – 2 867,00 zł,
- 4300 Zakup usług pozostałych – 18 515,10 zł,
- 4360 Opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych – 2 000,02 zł,
- 4410 Podróże służbowe krajowe - 30,00 zł,
- 4430 Różne opłaty i składki – 1 499,00 zł.

Prawidłowość wykonania wydatków w wybranych paragrafach, ustalono w oparciu o ewidencję oraz dowody księgowe m.in.: faktury, wyciągi bankowe oraz inną dokumentację będącą podstawą zapisu w księgach rachunkowych.

W ramach kontroli dowodów źródłowych opisujących operacje gospodarcze oraz dokonane na ich podstawie zapisy księgowe sprawdzono wydatki ujęte w analityce ewidencji księgowej konta 130 i ustalono, że zostały poniesione na:

- § 4210 zakup m.in.: materiałów administracyjno - biurowych (m.in. papier ksero, kalendarze, segregatory), paliwa, dostępu do licencji i programów na kolejny rok, za materiały transportu, materiałów do konserwacji i remontów pomieszczeń, przewodów hydraulicznych, środków czystości. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.2. niniejszego dokumentu;
- § 4220 zakup wody mineralnej;
- § 4230 zakup materiałów medycznych;
- § 4260 zapłatę za energię elektryczną, wodę;
- § 4270 zapłatę m.in. za usługi: remontu posadzki w garażach budynku B Komendy Powiatowej, inwentaryzację przyłączy wody, badania stanu technicznego sprzętu, przeglądy i konserwacje sprzętu przeciw pożarowego, okresowego przeglądu instalacji elektrycznej. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.2. niniejszego dokumentu;
- § 4280 świadczenia zdrowotne pracowników na podstawie faktur otrzymywanych miesięcznie wraz z dołączonym zestawieniem usług, wykonanych na podstawie skierowań wystawionych przez Komendę Powiatową. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.2. niniejszego dokumentu;
- § 4300 opłatę m.in.: przesyłek i transportu, usług pocztowych, za usługę wsparcia technicznego dla systemu XXX, za odprowadzanie ścieków, badania techniczne aut, prowizji bankowej, obsługi prawnej, usług informatycznych. Nieprawidłowości dotyczące wydatków poniesionych w tym paragrafie opisano w pkt 6.2. niniejszego dokumentu;
- § 4360 opłatę za internet, usługi telekomunikacyjne;
- § 4410 delegacje związane z dojazdami strażaków na szkolenie i ćwiczenia;
- § 4430 ubezpieczenie dwóch samochodów.

Lista umów zawartych przez Komendę Powiatową, na podstawie których ponoszono wydatki w jednostce znajduje się w aktach kontroli.

6.1. Wydatki niewygasające.

Ustalono, że w dziale 754 rozdziale 75410 § 2110 środki w wysokości 135 000,00 zł, zostały ujęte w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 grudnia 2020 r. w sprawie wydatków budżetu państwa, które w roku 2020 nie wygasają z upływem roku budżetowego¹⁷, z przeznaczeniem na zadanie pn.:

- remont posadzek w garażach w Komendzie Powiatowej PSP w Krapkowicach w wysokości 130 000,00 zł;
- zestaw do tlenoterapii Komendzie Powiatowej PSP w Krapkowicach w wysokości 5 000,00 zł.

Na podstawie dowodów źródłowych (umów, faktur, WB) ustalono, że:

- na wykonanie remontu posadzki w garażach budynku B Komendy Powiatowej PSP w Krapkowicach Komenda Powiatowa zawarła umowę nr PT.0250.5.2021 z 17 maja 2021 r. z firmą XXX. Zapłata nastąpiła na podstawie FV nr FA/230/2021/F z 4 listopada 2021 r., tj. po odbiorze technicznym robót¹⁸;
- zakup zestawu do tlenoterapii masowej z butlą 10 litrów, został udokumentowany FV nr FV/47/2021 na kwotę 5 000,00 zł. Wyposażenie zaewidencjonowane zostało na koncie 013-00 pn. Pozostałe środki trwały w użytkowaniu.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w powyższym zakresie.

(Akta kontroli str. 71 - 80)

6.2. Nieprawidłowości stwierdzone w obszarze wydatków bieżących:

W wyniku sprawdzenia dowodów źródłowych dokumentujących wydatki poniesione w paragrafach wymienionych w pkt 6 przedmiotowego dokumentu ustalono, że w 19 przypadkach zaklasyfikowano wydatki w łącznej kwocie 3 461,15 zł do niewłaściwych podziałek klasyfikacji budżetowej, mianowicie:

- opłatę ewidencyjną (8 dowodów) w łącznej wysokości 8,00 zł zaklasyfikowano do usług pozostałych (§ 4300), zamiast do różnych opłat i składek (§ 4430),
- opłatę za wymianę dowodu rejestracyjnego (1 dowód) w wysokości 54,50 zł zaklasyfikowano do usług pozostałych (§ 4300), zamiast do różnych opłat i składek (§ 4430),
- wydatki związane z naprawą (3 dowody) w łącznej kwocie 411,30 zł zaklasyfikowano do usług pozostałych (§ 4300), zamiast do usług remontowych (§ 4270),
- kalibrację miernika (1 dowód) w wysokości 250,34 zł zaewidencjonowano do usług remontowych (§ 4270), zamiast do pozostałych usług (§ 4300),
- wykonanie wizytówek, odnowienie subskrypcji XXX, aktualizacja programu komputerowego XXX XXX oraz licencja na użytkowanie programu XXX (4 dowody) w łącznej kwocie 1 337,01 zł zaklasyfikowano do materiałów i wyposażenia (§ 4210), zamiast do usług pozostałych (§ 4300),
- zwrot kosztów zakupu okularów korygujących (2 dowody) w łącznej kwocie 1 400,00 zł zaklasyfikowano do usług zdrowotnych (§ 4280), zamiast do wydatków osobowych niezaliczanych do wynagrodzeń (§ 3020).

Szczegółowa lista dowodów źródłowych znajduje się w aktach kontroli.

Powyższym działaniem naruszono przepisy rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych¹⁹.

¹⁷ Dz. U. z 2020 r. poz. 2422.

¹⁸ Protokół technicznego odbioru robót z 8.10.2021 r.

¹⁹ Dz. U. z 2014 r. poz. 1053 z późn. zm.

Komendant w złożonym wyjaśnieniu z 18 sierpnia 2022 r. podał, że cyt.(...) *przyczyną ujęcia wydatku do niewłaściwej podziałki klasyfikacji budżetowej mogło być spowodowane dużym nakładem obowiązków występującym pod koniec roku, braków kadrowych oraz nieprawidłową interpretacją przepisów.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 81 - 110)

Ustalono, że wydatki bieżące były celowe, zgodne z planem finansowym oraz zostały prawidłowo udokumentowane. Objęte kontrolą dowody księgowo zawierały informacje wymienione w art. 21 ust. 1 ustawy o rachunkowości, odnośnie sprawdzenia i zakwalifikowania dowodu do ujęcia w księgach rachunkowych przez wskazanie miesiąca oraz sposobu ujęcia dowodu w księgach rachunkowych (dekretacja), a także podpis osoby odpowiedzialnej za te wskazania. Kontrola wykazała poprawność formalną i zgodność dowodów z zapisami księgowymi.

7. Zakupy do 130 000 zł oraz prawidłowość ich dokonywania.

Stwierdzono, że w Komendzie Powiatowej kwota wydatków poniesionych na zakupy nie obligowała jednostkę do stosowania zasad udzielania zamówień publicznych w trybie przewidzianym w ustawie z dnia 11 września 2019 r. Prawo Zamówień Publicznych²⁰ (dalej: nowa ustawa Pzp).

Badając prawidłowość gospodarowania środkami publicznymi ustalono, że w jednostce w 2021 roku podczas dokonywania zakupów poniżej ustawowych progów kwotowych, obowiązywały następujące dokumenty:

- Zarządzenie nr 12/2018 Komendanta²¹ w sprawie wprowadzenia Regulaminu ramowych procedur udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza równowartości w złotych kwoty 30 000 euro netto (akt obowiązywał do 29 lipca 2021 r.) zawierającego procedury udzielania zamówień publicznych w następujących przedziałach:
 - o zamówienie, których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 10 000,00 zł,
 - o zamówienie o wartości szacunkowej powyżej 10 000,00 zł brutto, a których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 30 000,00 zł brutto,
 - o zamówienie o wartości szacunkowej powyżej 30 000,00 zł brutto, a których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 30 000 euro netto,
- Zarządzenie nr 4/2021 Komendanta²² w sprawie wprowadzenia Regulaminu udzielania przez Komendę Powiatową PSP w Krapkowicach zamówień o wartości nie przekraczającej kwoty 130 000 zł (akt obowiązywał od 30 lipca 2021 r.), zawierającego procedury udzielania zamówień publicznych w następujących przedziałach:
 - o zamówienia o wartości nie przekraczającej 10 000,00 zł,
 - o zamówienia o wartości przekraczającej 10 000,00 zł do 130 000 zł.

W wyniku analizy aktów prawnych ustalono, że przepisy nowej ustawy Pzp obowiązują od 1 stycznia 2021 roku, natomiast w Komendzie Powiatowej zmiana wewnętrznego uregulowania dokonywania zakupów nastąpiła dopiero w dniu 30 lipca 2021 r.

Wyjaśnienie w tej kwestii złożył Komendant podając, że cyt. (...) *Wprowadzenie w życie Zarządzenia nr 4/2021 Komendanta Powiatowego PSP w Krapkowicach dopiero z dniem 30 lipca 2021 roku spowodowane było długim procesem procedowania i akceptacji przez urzędującego w 2021 r. komendanta powiatowego – XXX. Ww. zarządzenie w wersji roboczej przekazane zostało komendantowi przez samodzielne stanowisko pracy ds. kwatermistrzowskich w wersji papierowej na samym początku 2021 roku. Nie ma możliwości potwierdzenia dokładnej daty przekazania, gdyż nie zostało ono wysłane równoległe w wersji*

²⁰ Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.

²¹ Zarządzenie nr 12/2018 Komendanta Powiatowego PSP w Krapkowicach z dnia 03 października 2018 r.

²² Zarządzenie nr 4/2021 Komendanta Powiatowego PSP w Krapkowicach z dnia 30 lipca 2021 r.

elektronicznej drogą e-mailową. W krótkim czasie po przekazaniu oraz w czasie późniejszym przypominano wielokrotnie komendantowi o konieczności wprowadzenia w życie ww. rozporządzenia, co potwierdzić może obecny komendant powiatowy XXX, w tamtym czasie Z-ca Komendanta Powiatowego PSP w Krapkowicach.

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 111 - 121)

Stosowanie przez Komendę Powiatową zapisów powyższych Zarządzeń oraz procedur zbadano na przykładzie wydatków bieżących na łączną kwotę 58 586,83 zł poniesionych w ramach § 4210 na zakup:

- a) benzyny w ilości na wartość 6 166,83 zł,
- b) oleju napędowego w ilości na wartość 52 420,00 zł.

Ad a) W badanym okresie jednostka nie dokonywała zamówień na dostawę benzyny na podstawie wewnętrznych uregulowań. Ustalono, że Komenda Powiatowa 1 listopada 2017 r. zawarła umowę z XXX zgodnie z jej zapisami ceny paliwa oraz pozostałych produktów i usług były zgodne z ceną obowiązującą w punkcie sprzedaży i pomniejszone o ewentualnie przyznane rabaty. Rozliczenie odbywało się na podstawie faktur.

(Akta kontroli str. 122 - 129)

Ad b) Zakup oleju napędowego do zbiorników w łącznej ilości 9 800 litrów na wartość 52 420,00 zł, przez Komendę Powiatową realizowany był według niżej wskazanych trybów, tj.:

- 3 000 L zakupiono na podstawie Zarządzenia nr 12/2018 w trybie o wartości szacunkowej powyżej 10 000,00 zł brutto, a których wartość szacunkowa nie przekracza kwoty 30 000,00 zł brutto. Zgodnie z § 2 ust. 10 ww. aktu wewnętrznego pracownik merytoryczny odpowiedzialny za realizację danego zamówienia sporządził zapotrzebowanie, przeprowadził rozeznanie cen rynkowych wysyłając zapytanie w formie elektronicznej do 2 firm. Po otrzymaniu odpowiedzi sporządzona została dokumentacja z przeprowadzonego rozeznania cenowego w sprawie udzielenia zamówienia publicznego według załącznika nr 1 do Zarządzenia. Wybrana została firma XXX, która zaoferowała olej napędowy w najniższej cenie. Zamówienie udzielono na podstawie zlecenia z 17 czerwca 2021 r., które zostało podpisane przez Główną Księgową oraz Komendanta,
- 1 800 L zakupiono na podstawie Zarządzenia nr 4/2021 w trybie o wartości nieprzekraczającej 10 000,00 zł. Zgodnie z § 4 ww. aktu wewnętrznego wybór najkorzystniejszej oferty dokonywany był w drodze rozeznania rynku, które mogło być przeprowadzone telefonicznie, pisemnie lub drogą elektroniczną i nie była wymagana forma pisemna. Zamówienia udzielono firmie XXX poprzez złożenie zlecenia z 4 października 2021 r, które zostało podpisane przez p.o. Główną Księgową oraz Komendanta;
- 1 000 L zakupiono na podstawie Zarządzenia nr 4/2021 w trybie o wartości nieprzekraczającej 10 000,00 zł, w analogiczny wyżej opisany sposób. Zamówienia udzielono firmie XXX poprzez złożenie zlecenia z 3 listopada 2021 r, które zostało podpisane przez p.o. Główną Księgową oraz Komendanta;
- 2 000 L zakupiono na podstawie Zarządzenia nr 4/2021 w trybie o wartości nieprzekraczającej 10 000,00 zł, w analogiczny wyżej opisany sposób. Zamówienia udzielono firmie XXX poprzez złożenie zlecenia z 17 grudnia 2021 r, które zostało podpisane przez p.o. Główną Księgową oraz Komendanta;
- 2 000 L zakupiono na podstawie Zarządzenia nr 4/2021 w trybie o wartości nieprzekraczającej 10 000,00 zł, w analogiczny wyżej opisany sposób. Zamówienia

udzielono firmie XXX poprzez złożenie zlecenia z 29 grudnia 2021 r, które zostało podpisane przez p.o. Główną Księgową oraz Komendanta.

Z powyższych działań wynika, że każdy zakup traktowany był jako osobne zamówienie, co narusza:

- § 1 pkt 2 Regulaminu ramowych procedur udzielania zamówień publicznych, których wartość szacunkowa nie przekracza równowartości w złotych kwoty 30 000 euro netto, według którego przy ustalaniu wartości szacunkowej zamówienia należy posługiwać się zapisami art. 29, art. 31-35 ustawy Prawo zamówień publicznych²³ (dalej: stara ustawa Pzp).
- § 1 pkt 3 Regulaminu udzielania przez Komendę Powiatową PSP w Krapkowicach zamówień o wartości nie przekraczającej kwoty 130 000 zł, według którego dla ujednolicenia zasad szacowania wszystkich zamówień, przyjmuje się zasady szacowania obowiązujące w nowej ustawie Pzp.

Na potrzeby kontroli oraz stanu prawnego, który obowiązywał w Komendzie Powiatowej na początku roku 2021, przeanalizowano przepisy art. 29, art. 31-35 starej ustawy Pzp w zakresie szacowania wartości zamówienia i stwierdzono, że w badanym okresie jednostka nie przestrzegała wewnętrznych procedur w kontekście szacowania wartości zamówienia na dostawę paliw. Zgodnie z uregulowaniami podstawą ustalenia wartości zamówienia powinno być całkowite szacunkowe wynagrodzenie wykonawcy, bez podatku od towarów i usług, ustalone przez zamawiającego z należytą starannością. Podstawą ustalenia wartości zamówienia na usługi lub dostawy powtarzające się okresowo lub podlegające wznowieniu w określonym czasie powinna być łączna wartość zamówień tego samego rodzaju:

- udzielonych w terminie poprzednich 12 miesięcy lub w poprzednim roku budżetowym, z uwzględnieniem zmian ilościowych zamawianych usług lub dostaw oraz prognozowanego na dany rok średniorocznego wskaźnika cen towarów i usług konsumpcyjnych ogółem, albo
- których zamawiający zamierza udzielić w terminie 12 miesięcy następujących po pierwszej usłudze lub dostawie.

W związku z nieoszacowaniem wartości zamówienia na dostawy paliw wyjaśnienia udzielił Komendant cyt. (...) *Nieoszacowanie na początku roku budżetowego wartości szacunkowej zamówienia na paliwa dla pojazdów i innych urządzeń będących w posiadaniu KP PSP w Krapkowicach spowodowane było tym, iż sugerowano się wzorem lat ubiegłych, w których nie dokonywano szacunkowej wartości paliwa. W konsekwencji nie oszacowano zakupu paliw na cały rok i nie podpisano z potencjalnym dostawcą umowy. Pozostałe zamówienia do końca roku zrealizowane zostały na bieżąco wg potrzeb.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte, lecz nie wpływa na treść ustaleń. Podczas kontroli stwierdzono, że wartość zakupu paliw poniesiona w roku 2021 na kwotę ogółem 58 586,83 zł nie przekracza 130 000,00 zł, tym samym nie był wymagany tryb zakupu określony w nowej ustawie Pzp. Jednak kontrolujący zauważają, że w celu ustalenia, czy jednostka ma do czynienia z jednym, czy też z odrębnymi zamówieniami, każdorazowo wymagana jest analiza danego przypadku. Należy posługiwać się kryteriami jak podobieństwo przedmiotowe, funkcjonalne, tożsamość czasowa i możliwość wykonania zamówienia przez jednego wykonawcę²⁴ ().

(Akta kontroli str. 121)

Ustalono, że każda dostawa oleju napędowego przyjmowana była na magazyn i ewidencjonowana na koncie 310-002 pn. Magazyn paliw na podstawie dokumentu MP²⁵. Stany zapasów materiałów wynikające z kartotek magazynowych podlegały uzgodnieniu co

²³ Dz. U. z 2019 r., poz. 1843.

²⁴ Na co zwrócono uwagę w uchwale Krajowej Izby Odwoławczej z 27 sierpnia 2019 r. KIO/KD 53/19, str. 17.

²⁵ MP – Magazyn Przyjmie.

najmniej dwa razy do roku z saldem konta 310 w sekcji finansów, co potwierdzone było sporządzanymi protokołami z uzgodnienia sald w dniu 4 stycznia, 6 kwietnia, 5 lipca, 1 października 2021 roku.

8. Gospodarka samochodowa.

Przeprowadzona kontrola wykazała, że Komenda Powiatowa posiada opracowaną w formie pisemnej instrukcję w sprawie gospodarki transportowej wprowadzoną Zarządzeniem Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej²⁶. Instrukcja ustala zasady i sposoby prowadzenia ewidencji pracy i rozliczania zużycia paliwa dla sprzętu transportowego eksploatowanego w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego. W celu wyliczenia wskaźnika zużycia paliwa w roku 2021 przyjęto średnioroczne zużycie paliwa w poprzednim roku rozliczeniowym (2020) dla danego sprzętu transportowego oraz silnikowego.

Na podstawie przygotowanego zestawienia²⁷ przez pracownika Komendy Powiatowej ustalono, że jednostka w ciągu roku 2021 dysponowała 12 pojazdami samochodowymi. Ponadto stwierdzono, że w jednostce użytkowano 47 szt. innego sprzętu silnikowego zgodnie z zestawieniem sporządzonym dla celów kontroli.

(Akta kontroli str. 139 - 140)

Na potrzeby kontroli komórka merytoryczna sporządziła zestawienie²⁸, z którego wynika, że Komenda Powiatowa w 2021 r. poniosła koszty związane z gospodarką transportową w kwocie ogółem 134 419,75 zł m.in. na:

- paliwo i płyny eksploatacyjne – 62 800,77 zł,
- naprawy – 2 930,47 zł,
- przeglądy techniczne – 1 853,00 zł,
- materiały pozostałe i inne – 35 425,78 zł,
- ubezpieczenia OC,AC,NW – 7 922,00 zł,
- koszty odpisów amortyzacyjnych – 23 487,73 zł.

(Akta kontroli str. 141)

W zakresie prawidłowości prowadzenia okresowych kart pracy pojazdu stanowiących podstawę ewidencjonowania i rozliczania ilości zużytego paliwa i liczby przejechanych kilometrów, kontroli poddano okresowe karty pracy pojazdu czterech samochodów (miesięczne i roczne) oraz czterech urządzeń silnikowych (kwartalne i roczne) wystawionych w IV kwartale 2021 r., a także faktury za paliwo wraz z załącznikami (wydanie zewnętrzne - WZ) dla pojazdów silnikowych i sprzętu, tj.:

a) Mikrobusa Ford Transit Custom nr OP 4283J - rok produkcji 2017 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr 8/10.2021, nr 8/11.2021 nr 8/12.2021 rozliczono 84,5 litrów paliwa, co jest zgodne z załącznikiem MW 8/10-8/12/2021.

Stwierdzono uchybienie w karcie drogowej nr 8/10.2021 dotyczące liczby przejechanych kilometrów, tj. wpisano:

- stan licznika z bieżącego okresu obliczeniowego w ilości 18 873 km,
- stan licznika z poprzedniego okresu rozliczeniowego w ilości 18 215 km.

Różnica pomiędzy ww. stanami licznika wyniosła 658 km i stan taki wpisano w wierszu przebyta odległość, natomiast z podsumowania przebytej odległości wynika liczba 654 km. Komendant wyjaśnił, że cyt. (...) *Ford Transit Custom nr rej. OP 4283J – w rozliczeniu karty pojazdu nr 8/10.2021 doszło do dwóch pomyłek arytmetycznych kierowców wypełniających kartę. Kierowca rozpisując trasę wprowadza do karty stan licznika po zakończeniu jazdy, następnie odejmując stan poprzedni licznika wpisuje przebytą odległość. I tak: 07.10.2022*

²⁶ Zarządzenie nr 15/2021/WWT Opolskiego Komendanta Wojewódzkiego Państwowej Straży Pożarnej z dnia 2 marca 2021 r w sprawie gospodarki transportowej w jednostkach organizacyjnych Państwowej Straży Pożarnej województwa opolskiego.

²⁷ Wykaz samochodów służbowych w KPPSP w 2021 r

²⁸ Koszty rodzajowe wg analitycznej ewidencji księgowej

pomiędzy stanami 18319 km a 18285 km kierowca (...) wyliczył 36 km w miejsce 34 km, a 21.10.2022 pomiędzy stanami 18873 a 18798 kierowca (...) wyliczył 69 km w miejsce 75 km (ta pomyłka wynika ze sposobu wypełniania karty – mianowicie każdy kierowca wypełnia kartę długopisem w samochodzie co powoduje, że niektóre poprzednie zapisy są nie do końca czytelne). Powyższe błędy arytmetyczne nie wpłynęły na rozliczenie paliwa, ujęta w rozliczeniu przebyta odległość (658 km) jest zgodna ze stanem faktycznym czyli różnicą stanu licznika pomiędzy końcowym a początkowym stanem licznika $18873 - 18215 = 658$ km. Wyjaśnienie zostało przyjęte.

W wyniku weryfikacji okresowej karty pracy pojazdu ustalono, że w rozliczeniu miesięcznym, pomimo stwierdzonych uchybień, suma kilometrów w miesiącu jest właściwa.

(Akta kontroli str. 142 - 145)

- b) KIA SPORTAGE nr OKR 98T5 – rok produkcji – 2020 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr 10/10.2021, nr 10/11.2021 nr 10/12.2021 rozliczono 100,57 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo.

- c) Man TGM 13.29 Nr OP 4084L- rok produkcji – 2018 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr 1/10.2021, nr 1/11.2021, nr 1/12.2021 rozliczono 999,00 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo nr 2/10/21, 2/11/21, 2/12/21 oraz W 410216.

Stwierdzono uchybienie w karcie drogowej nr 1/12.2021 dotyczące liczby przejechanych kilometrów, tj. wpisano:

- stan licznika z bieżącego okresu obliczeniowego w ilości 23 960 km,
- stan licznika z poprzedniego okresu rozliczeniowego w ilości 23 302 km.

Różnica pomiędzy ww. stanami licznika wyniosła 658 km, natomiast w wierszu przebyta odległość wpisano 655 km. W wyniku kontroli stwierdzono, że w karcie rozliczono o 3 km za mało.

Dodatkowo kontrolujący dokonał podsumowania rozpisanych kilometrów poszczególnych wkładek (od 1 do 5) dla ww. karty pracy pojazdu, z którego wynika, że kierujący pojazdem rozliczyli 647 km.

Wyjaśnienie w tym zakresie złożył Komendant, podając: *MAN TGM nr rej. OP 4084L – Rozliczający kartę 1/12.2021 (...) w obliczeniu pomylił się nie uwzględniając ostatniego wpisu przeniesionego jako jedyne do ostatniej piątej karty, stąd różnica w rozliczeniu 3 km. Do rozliczenia paliwa powinien zostać przyjęty przebieg 658 km, a nie 655 km. W dniu 22.08.2022 roku dokonano korekty dokumentu, a następnie poprawiono zestawienie roczne przebiegu samochodu MAN TGM i przesłano do Komendy Wojewódzkiej PSP w Opolu. W rozliczeniu karty powstał arytmetyczny błąd podobnie jak punkcie pierwszym: 24.12.2021 kierowca (...) pomiędzy stanami liczników 23754 a 23736 obliczył 12 km w miejsce 18 km, 25.12.2021 kierowca (...) pomiędzy stanami liczników 23792 a 23785 obliczył 5 km w miejsce 7 km, 30.12.2021 kierowca (...) nie wpisał do rubryki odległości pomiędzy stanami licznika 23960 a 23957 czyli 3 km nie wpłynęła na rozliczenie paliwa, ponieważ nie były brane pod uwagę w obliczeniach. Wyjaśnienie zostało przyjęte. Korespondencja wraz z poprawioną okresową kartą pracy pojazdu i kartą ewidencji przebiegu/pracy i zużycia paliwa pojazdu (rozliczenie roczne) stanowią akta kontroli.*

(Akta kontroli str.146 -163, 145)

- d) Skoda Octavia Nr OKR 98U1 rok produkcji – 2020 r.

W okresowych kartach pracy pojazdu nr 9/10.2021, nr 9/11.2021 nr 9/12.2021 rozliczono 111,67 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo nr 3001036857 z 31 grudnia 2021 r.

Stwierdzono uchybienie w karcie drogowej nr 9/10.2021 polegające na nieuzupełnieniu numerów wkładek wydanych do powyższej karty pracy pojazdu a w przypadku drugiej wkładki niewpisaniu stanu licznika z poprzedniego okresu rozliczeniowego.

Wyjaśnienie złożył Komendant, podając (...) Numer pierwszej wkładki karty 9/10.2021 pojazdu Skoda Octavia nr rej. OKR 98U1 nie został uzupełniony, ponieważ jest to wkładka wydrukowana na drugiej stronie karty gdzie jest wydrukowany numer. Brak wpisów o numerze karty i stanu licznika z poprzedniego miesiąca na drugiej wkładce to błąd dokładającego wkładkę kierowcy (...). Powyższy błąd nie wpłynął na prawidłowe rozliczenie paliwa.

Wyjaśnienie przyjęto.

(Akta kontroli str.164 -166, 145)

- e) Sprzęt silnikowy Merkury 40 silnik zaburtowy o mocy nominalnej 29,8 kW Rok produkcji 1999.

W okresowej karcie pracy jednostki sprzętu silnikowego nr 21/10.2021 za ostatni kwartał 2021 rozliczono czas pracy urządzenia 50 min i ilość pobranego paliwa 2 litrów, co jest zgodne z załącznikiem do faktur za paliwo nr 3001036857 z 31 grudnia 2021 r.

- f) Agregat prądotwórczy GEKO - 2500, motopompa pływająca Niagara, agregat prądotwórczy Honda jako sprzęt do 5 kW zużycie paliwa rozpisano w okresowych kartach pracy jednostki sprzętu silnikowego do 5kW Nr 24/12.2021 i 23/11.2021 za ostatni kwartał 2021 r. rozliczono czas pracy urządzenia i ilość pobranego paliwa z kanistra 7,9 litra benzyny, co jest zgodne z załącznikiem do faktury za paliwo nr 30010279981 z 17 grudnia 2021 r.

Dodatkowo ustalono, że protokołem zdawczo-odbiorczym przekazano następujące pojazdy:

- Skoda Oktawia 1,9 TDI rok produkcji 2003, nr rej. OKR R707 nr ewidencyjny 07/7/00/743/19. PT.201.7.2021, do OSP Walce,
- VW Passat rok produkcji 2002, nr rej. OKR 6W98 nr ewidencyjny 07/7/00/741/1. PT 201.35.2021, do OSP Rozwadza,
- STAR 12,227 rok produkcji 2002, nr rej. OKR P180 nr ewidencyjny 07/7/00/743/18. PT 201.6.2022 do OSP Steblów.

(Akta kontroli str. 167 - 170)

9. Inwentaryzacja.

Na podstawie dokumentów przedłożonych do kontroli ustalono, że tryb i zasady przeprowadzania inwentaryzacji w kontrolowanej jednostce uregulowane zostały w Instrukcji inwentaryzacyjnej zatwierdzonej przez Komendanta 27 października 2009 r. W roku 2021 zaplanowano do przeprowadzenia pełną inwentaryzację okresową.

9.1. Pełna okresowa inwentaryzacja.

Stwierdzono, że w Komendzie Powiatowej przeprowadzono roczną inwentaryzację na podstawie Zarządzenia Komendanta nr 6/2021 z 30 września 2021 r., zgodnie z którym: powołano Komisję inwentaryzacyjną w składzie:

- XXX – przewodniczący,
- XXX – członek,
- XXX – członek,
- XXX – członek,

oraz wskazano składniki podlegające inwentaryzacji:

- 1) środki trwałe, jako spis z natury ilościowo – wartościowy,
- 2) pozostałe środki trwałe, jako spis z natury ilościowo – wartościowy,
- 3) rzeczowe składniki majątku objęte ewidencją ilościową (pozabilansową) drogą spisu ich ilość z natury,
- 4) składniki aktywów będących własnością innych jednostek (sprzęt obcy), powierzonych do używania na podstawie umowy użyczenia jako spis z natury ilościowo-wartościowy,
- 5) aktywów pieniężnych, papierów wartościowych – czeków, drogą spisu ich z natury,

- 6) aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych drogą otrzymania od banków potwierdzeń,
- 7) należności drogą uzyskania od kontrahentów potwierdzeń,
- 8) pozostałych aktywów i pasywów drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami,
- 9) materiały na składzie, jako spis z natury ilościowo – wartościowy.

9.1.1 Inwentaryzacja składników majątkowych ujętych w pkt 1, 2, 3, 4.

Zgodnie z wewnętrznym uregulowaniem (rozdział 2, pkt 7 Instrukcji inwentaryzacyjnej), przed rozpoczęciem spisu z natury rzeczowych składników majątku osoba odpowiedzialna za gospodarkę majątkiem Komendy Powiatowej złożyła przewodniczącemu Komisji inwentaryzacyjnej pisemne oświadczenie stwierdzające, że wszystkie zrealizowane dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników zostały ujęte w ewidencji ilościowo – wartościowej oraz przekazane do księgowości.

Ustalono, że przewodniczący Komisji inwentaryzacyjnej wystąpił 24 listopada 2021 r. z wnioskiem do Komendanta o przeprowadzenie inwentaryzacji rzeczowych składników majątku w sposób uproszczony, polegający na zastąpieniu: spisu z natury – porównaniem danych ewidencyjnych ze stanem faktycznym (zgodnie z rozdziałem I pkt 6, ppkt 6c Instrukcji inwentaryzacyjnej), na co Komendant wyraził zgodę, jednocześnie przewodniczący Komisji inwentaryzacyjnej powołał zespół spisowy w składzie:

- XXX przewodniczący zespołu spisowego,
- XXX,
- XXX,
- XXX.

Z otrzymanych do kontroli dokumentów nie wynika w jaki sposób zespołowi spisowemu zostały przekazane druki spisów w naturze. Natomiast zgodnie z zapisami pkt 12 Rozdziału 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej po zakończeniu spisu, zespół spisowy ma obowiązek przekazać przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej sprawozdanie zawierające:

- rozliczenie z przydzielonych arkuszy spisu z natury,
- informację o wszelkich stwierdzonych w toku spisu nieprawidłowościach w gospodarce majątkowej podlegających spisowi,

co zostało wykonane i potwierdzone dokumentem pn. Sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury.

W wyniku analizy przedłożonych do kontroli dokumentów stwierdzono niżej opisane nieprawidłowości.

9.1.1.1. Brak arkuszy spisu z natury, które zostały wypełnione przez zespół spisowy.

Zespół spisowy w pkt 1 Sprawozdania opisowego z przebiegu spisu z natury podał, że cyt. (...) *Inwentaryzacyjne składniki majątkowe w ujęciu sumarycznym rzeczowych składników majątku komendy, zostały ujęte na 115 stronach arkusza spisu z natury programu XXX, zawierających 3087 zinwentaryzowanych pozycji spisowych.*

Kontrolująca stwierdziła, że zapis ten nie jest podparty dokumentem źródłowym, podpisanym przez zespół spisowy. W aktach sprawy brakowało ww. 115 stron arkuszy spisu z natury programu XXX, zawierających 3087 zinwentaryzowanych pozycji spisowych,. Natomiast dołączono do przedmiotowego sprawozdania dokument pn. Inwentaryzacja – arkusz spisu z natury, który jest zaparafowany przez Komisję inwentaryzacyjną, a nie zespół spisowy (spis został zakończony na numerze 3 087, strony spisu nie były ponumerowane).

Ustalono, że według tiretu 5 pkt 6 Rozdziału 1 Instrukcji inwentaryzacyjnej do obowiązków przewodniczącego Komisji inwentaryzacyjnej należy prowadzenie rozliczenia arkuszy

spisowych z natury, stanowiących druki ścisłego zarachowania, które w rozumieniu art. 20 ust. 2 pkt 3 ustawy o rachunkowości stanowią dowody księgowe.

W związku z brakiem arkuszy spisowych sporządzonych przez zespół spisowy stwierdzono naruszenie ww. przepisów.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Zespół spisowy otrzymał od przewodniczącego arkusze spisu z natury w postaci wydruku „Inwentaryzacja – arkusz spisu z natury” z programu XXX. Oprócz tego przekazane zostały zespołowi wydruki pomocnicze, których celem było ułatwienie odnalezienia lub policzenia poszczególnych składników majątku np. wydruk z podziałem na miejsce użytkowania, ilościowy wykaz danego rodzaju sprzętu lub wyposażenia itp. Wydruki te były również wykonywane na bieżąco w trakcie przebiegu prac zespołu w miarę wystąpienia konieczności uściślenia lub ułatwienia policzenia kolejnych grup składników majątku. Sporządzane były na ustny wniosek członków zespołu i przekazywane do dalszego wykorzystania dla zespołu przez przewodniczącego komisji inwentaryzacyjnej. Zgodnie z zapisami pkt. 12 rozdział 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej po zakończeniu spisu, zespół spisowy składa przewodniczącemu komisji inwentaryzacyjnej sprawozdanie zawierające rozliczenie z przydzielonych arkuszy spisu z natury oraz informacje o stwierdzonych nieprawidłowościach. W naszym rozumieniu powyższe zostało zawarte w stosownym sprawozdaniu zespołu spisowego. Stwierdzone uwagi i wnioski zawarto w pkt. 2-5 sprawozdania. Natomiast rozliczenie z przydzielonych arkuszy zawarto w pkt. 1 ww. sprawozdania. W rozumieniu Komisji inwentaryzacyjnej dokument ten, zawierający oba te wymagane zapisy był wystarczający, aby spełnić zapisy instrukcji. Pomocnicze wydruki, na których pracowali członkowie zespołu spisowego traktowane były jako tzw. „brudnopis” z którego ustalenia zespołu spisowego zostały przeniesione do arkuszy spisu z natury sporządzone przez komisję inwentaryzacyjną. W związku z tym, że wydruki – arkusze pomocnicze, nie były dokumentami wymienionymi jako wymagane w instrukcji inwentaryzacyjnej jako dokumentacja sporządzana przez zespół spisowy, wskazany „brudnopis” nie został załączony do całości dokumentacji inwentaryzacyjnej i po ukończeniu jej został uznany jako zbędny, a następnie zniszczony.*

Z analizy dokumentacji - „Inwentaryzacja – arkusz spisu z natury” i weryfikacji z zapisami instrukcji inwentaryzacyjnej wynika, że w przypadku powołania zespołu spisowego, arkusze powinny być podpisane przez członków zespołu spisowego. Tak przygotowane i podpisane arkusze byłyby zgodnie z instrukcją odpowiednią dokumentacją pracy zespołu spisowego. W sporządzonej dokumentacji pod arkuszami spisu z natury podpisali się członkowie komisji inwentaryzacyjnej, a nie zespołu spisowego co wyniknęło z zapisów arkusza wygenerowanego przez program XXX, który nie odzwierciedlał okoliczności powołania i pracy zespołu spisowego.

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniami. Komendant wyraził zgodę na zastąpienie spisu z natury – porównaniem danych ewidencyjnych ze stanem faktycznym, co nastąpiło poprzez wydruk formularzy z systemu XXX, co jest dopuszczalne według pkt 10.14 Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”²⁹, lecz zgodnie z pkt 10.19 wszystkie przeprowadzone w trakcie inwentaryzacji czynności wymagają odpowiedniego udokumentowania, co nie zostało wykonane w Komendzie Powiatowej.

(Akta kontroli str.171 – 209, 210 - 212)

²⁹ Dz. Urz. Ministra Rozwoju i Finansów z 29 maja 2017 r., poz. 105 – Komunikat Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 25 maja 2017 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia Krajowego Standardu Rachunkowości Nr 11 „Środki trwałe”.

9.1.1.2. Ujęcie w Sprawozdaniu opisowym z przebiegu spisu z natury składnika majątku, który nie został zinwentaryzowany przez zespół spisowy.

W sprawozdaniu opisowym z przebiegu spisu z natury ujęto inwentaryzację materiałów na składzie, która nie została wykonana przez zespół spisowy. Z arkusza spisu z natury nr 6 wynika, że inwentaryzację przeprowadziła Komisja inwentaryzacyjna. Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Zapis w sprawozdaniu opisowym dotyczący inwentaryzacji materiałów na składzie pozostał omyłkowo – niezauważony przez sporządzających. Materiały na składzie zgodnie ze stosowym zapisem w arkuszu spisu z natury sporządzili członkowie komisji inwentaryzacyjnej przy udziale osoby odpowiedzialnej za prowadzenie materiałów na składzie.* Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str.197 – 209, 210 – 212)

9.1.1.3. Brak wymaganych wszystkich podpisów na Sprawozdaniu opisowym z przebiegu spisu z natury.

Zgodnie ze wzorem ujętym w Instrukcji inwentaryzacyjnej (załącznik nr 2) sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury, powinno być podpisane przez osobę materialnie odpowiedzialną, co nie ma odzwierciedlenia na dokumencie sporządzonym przez zespół spisowy.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Sprawozdanie opisowe z przebiegu spisu z natury zostało sporządzone wg otrzymanego wzoru z lat poprzednich (wersja elektroniczna- edytowalna). Nie zauważono, że w toku wielokrotnej edycji w/w wzoru doszło do usunięcia zawartego we wzorze zawartym w instrukcji inwentaryzacyjnej (Załącznik nr 2) zapisu „podpis osoby odpowiedzialnej materialnie” pozostały tylko podpisy członków zespołu spisowego. W związku z powyższym dokument nie został podpisany przez osobę odpowiedzialną materialnie.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str.197 – 209, 210 – 212)

9.1.1.4. Nierozliczenie różnic inwentaryzacyjnych.

Zgodnie z pkt 16 rozdziału 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej wyceny rzeczowych składników majątkowych, ujętych na arkuszach spisu z natury dokonała osoba odpowiedzialna za prowadzenie gospodarki majątkiem Komendy Powiatowej.

Zinwentaryzowany sprzęt osoba materialnie odpowiedzialna wyceniła na kwotę 7 021 468,67 zł, która została sprawdzona przez p.o. Główną Księgową. Na potwierdzenie tej kontroli p.o. Główna Księgową złożyła podpis na dokumencie pn. Zestawienie różnic inwentaryzacyjnych na dzień 31 grudnia 2021 r. Z dokumentu wynika, że nie stwierdzono różnic inwentaryzacyjnych.

Kontrolująca dokonała porównania ogólnej sumy ujętej w ww. Zestawieniu z kwotami ujętymi w ewidencji księgowej na koncie 011, 013 oraz ewidencji pozabilansowej sprzętu w użyczeniu i ustaliła wartość majątku rzeczowego na kwotę 6 933 286,67 zł.

Z powyższego wynika, że **wystąpiła różnica inwentaryzacyjna w wysokości 88 182,00 zł**, która nie została wykazana w przeprowadzonym spisie z natury majątku.

Ponadto w sprawozdaniu opisowym z przebiegu spisu z natury, zespół spisowy wskazał, że część składników majątku nie nadaje się do dalszego użytkowania, z uwagi na znaczny stopień zużycia lub uszkodzenia, spowodowany pełną lub częściową utratą przez składnik pierwotnej przydatności gospodarczej. Podczas kontroli ustalono, że dane te nie mają odzwierciedlenia w załączniku pn. Inwentaryzacja – arkusz spisu z natury (dołączonym do

ww. sprawozdania), który jest zaparafowany przez Komisję inwentaryzacyjną, co wpłynęło na niewykonanie wyceny różnic jakościowych³⁰, przez:

- osobę materialnie odpowiedzialną,
- Główną Księgową.

Nieporównanie wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz nierozliczenie różnic inwentaryzacyjnych stanowi naruszenie art. 26 ust. 1 pkt 1 ustawy o rachunkowości. Według przytoczonego artykułu jednostki przeprowadzają na ostatni dzień każdego roku obrotowego inwentaryzację m.in. środków trwałych drogą spisu ich ilości z natury, wyceny tych ilości, porównania wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz wyjaśnienia i rozliczenia ewentualnych różnic.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Inwentaryzacja była przeprowadzona metodą porównania danych ewidencyjnych programu XXX ze stanem faktycznym. Komisja inwentaryzacyjna po spisie z natury majątku nie wykazała różnic inwentaryzacyjnych po czym kwatermistrz sporządził wydruk różnic inwentaryzacyjnych na dzień 31.12.2021 r. Przyczyną nie zweryfikowania wartości był natłok obowiązków w związku z zakończeniem całego roku oraz zasugerowano się tym, iż wydruk wygenerowany z tego samego programu, nie wykazujący różnic bilansowych powinien być zgodny z saldami wynikającymi z ewidencji ilościowo – wartościowej, które zostały zweryfikowane na koniec roku i były zgodne. Różnica w wysokości 88 182,00 zł wynika z tego, że środek trwały samochód Renault Traffic został błędnie dwukrotnie wykazany na wydruku różnic inwentaryzacyjnych co spowodowało zwiększenie wartości majątku o ww. kwotę. Przyczyną zaistniałej sytuacji jest to, że KP PSP w Krapkowicach otrzymała ww. samochód z KW PSP w Opolu w dniu 22.12.2015 r. na podstawie umowy użyczenia. W dniu 18.05.2021 r. został on przekazany do Komendy na podstawie protokołu zdawczo-odbiorczego nr WTT.201.46.2021. W trakcie zmiany w wykazie środków trwałych powstał błąd w postaci zdublowania się ww. środka trwałego. Po wprowadzeniu samochodu na ewidencję środków trwałych Skarb Państwa, usunięto pojazd z ewidencji sprzętu w użyczeniu z KW PSP w Opolu, niestety pojazd nie został całkowicie usunięty z ww. ewidencji, i widnieje w bazie jako środek nie należący do żadnej grupy, bez przypisanego miejsca użytkowania. Na skutek zdublowania się ww. środka trwałego powstała różnica wartości wszystkich środków trwałych będących na ewidencji względem wykazanej wartości środków trwałych zainwentaryzowanych z końcem 2021 r. Za powyższy błędny wydruk odpowiedzialny jest kwatermistrz natomiast za nie zweryfikowanie wartości z danymi ksiąg rachunkowych Główny Księgowy.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte, lecz nie zmienia ono ustalenia w zakresie naruszonych przepisów.

(Akta kontroli str. 213 - 231)

9.1.2. Inwentaryzacja składników majątkowych ujętych w pkt 5, 6, 7, 8.

Inwentaryzacja środków pieniężnych i pozostałych wartości kasowych, aktywów finansowych zgromadzonych na rachunkach bankowych, rozrachunków obejmujących należności i zobowiązania metodą ich potwierdzania, aktywów i pasywów została przeprowadzona zgodnie z procedurami ujętymi w rozdziale 3, 4 i 5 Instrukcji inwentaryzacyjnej. Została ona przeprowadzona w okresie od 31 grudnia 2021 r. do 14 stycznia 2022 r.

Nie stwierdzono nieprawidłowości w tym zakresie.

(Akta kontroli str. 232 – 236)

³⁰ Pkt. 102 Komunikatu nr 2 Ministra Finansów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych i półproduktów (Dz. Urz. Ministra Finansów z 28 lipca 2016 r. poz. 55).

9.1.3. Inwentaryzacja składników majątkowych ujętych w pkt 9.

Zgodnie z wewnętrznym uregulowaniem (rozdział 2, pkt 7 Instrukcji inwentaryzacyjnej), przed rozpoczęciem spisu z natury rzeczowych składników majątku (w tym majątku obrotowego) osoba odpowiedzialna za gospodarkę majątkiem Komendy Powiatowej, powinna złożyć przewodniczącemu pisemne oświadczenie stwierdzające, że wszystkie zrealizowane dowody przychodu i rozchodu inwentaryzowanych składników zostały ujęte w ewidencji ilościowo – wartościowej oraz przekazane do księgowości, co nie zostało wykonane.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Prowadząc dokumentację inwentaryzacji nie wychwyciłem zapisów wymagających dodatkowego oświadczenia od osoby odpowiedzialnej za prowadzenie materiałów na składzie. Dokumentację sporządziłem lub nadzorowałem jej sporządzenie wzorując się na dokumentacji z lat poprzednich, gdzie nie zauważyłem podobnych dokumentów.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 210 - 212)

Materiały na składzie (olej napędowy) zostały zinwentaryzowane przez Komisję Inwentaryzacyjną 2 listopada 2021 r., co dokumentuje arkusz spisu z natury (strona nr 6). Stwierdzano stan oleju napędowego w ilości 1 618 litrów, który został wyceniony na kwotę 8 979,90 zł, lecz nie wskazano sposobu dokonania pomiaru. Zgodnie z pkt 4 i 6 rozdziału 2 Instrukcji inwentaryzacyjnej cyt. (...) *rzeczywistą ilość z natury rzeczowych składników majątku ustala się przez przeliczenie, zważenie lub zmierzenie. (...) Obliczenia szacunkowe powinny być uwidocznione na arkuszu spisowym lub specjalnym załączniku.*

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Pomiaru ilości paliwa dokonano przy pomocy listwy pomiarowej i w odniesieniu do tablic objętości dla poszczególnych zbiorników. Odczytane wartości porównywalne były ze stanem ewidencyjnym ilości paliwa, w związku z tym w arkuszu zawarto ilości paliwa zgodne z dokumentacją. Sporządzając ten dokument porównywałem go z dokumentami wytworzonymi w poprzednich latach, gdzie nie było uwidocznionych wyliczeń szacunkowych, w związku z tym nie miałem wiedzy o potrzebie zamieszczenia wyliczeń w arkuszu lub załączniku do niego.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str.210 - 212, 237 - 241)

9.1.4. Protokół z przeprowadzonej pełnej okresowej inwentaryzacji.

Z przeprowadzonej w 2021 r. inwentaryzacji w Komendzie Powiatowej, Komisja inwentaryzacyjna sporządziła Protokół nr 1/2022 z dnia 14 stycznia 2022 r.

Z protokołu wynika m.in., że:

- nie stwierdzono różnic pomiędzy stanem faktycznym, a stanem ewidencji analitycznej,
- Komisja w trakcie prowadzonej inwentaryzacji stwierdziła przypadki migracji sprzętu w jednostce, skutkujące niezgodnością miejsca rzeczywistego użytkowania z ewidencją programu XXX,
- Komisja ustaliła, że część składników majątku z uwagi na znaczny stopień fizycznego zużycia lub uszkodzenia nie nadaje się do dalszego użytku, dlatego też zawnioskowała, aby wymienione w załączniku składniki majątku zdjąć z ewidencji ilościowej i poddać fizycznej likwidacji.

Na podstawie ewidencji księgowej oraz otrzymanych dokumentów związanych z przeprowadzoną inwentaryzacją ustalono, że Komendant podpisał się na Protokole nr 1/2022, lecz nie wydał żadnej dyspozycji pracownikom Komendy Powiatowej, co do sposobu postępowania ze środkami trwałymi o obniżonej wartości, które zostały enumeratywnie wymienione w sprawozdaniu opisowym z przebiegu spisu z natury (sprawa została szerzej

opisana w pkt 9.1.1.4. przedmiotowego dokumentu), co świadczy o nierozliczeniu jej wyników.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Zużyte składniki majątku nie zostały zdjęte z ewidencji ilościowej z uwagi na brak polecenia odpowiedniego przełożonego odnośnie przeprowadzenia procedury likwidacyjnej ww. składników majątku.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte z zastrzeżeniem, że za przeprowadzenie inwentaryzacji odpowiedzialny jest kierownik jednostki (art. 4 ust. 5 ustawy o rachunkowości). Nie może on scedować na inną osobę tej odpowiedzialności. Do zakresu odpowiedzialności kierownika jednostki za inwentaryzację wchodzi m.in. powołanie komisji inwentaryzacyjnej wyznaczenie jej przewodniczącego, wydanie zarządzenia w sprawie inwentaryzacji, określającego w szczególności przedmiot i terminy spisu, nadzór nad przebiegiem spisu i rozliczenie jego wyników³¹.

(Akta kontroli str. 210 – 212, 242 - 253)

9.2. Inwentaryzacja materiałów niez użytych do końca roku.

Na podstawie zapisów polityki rachunkowości (Rozdział II, pkt 3, zapasy (materiały)) ustalono, że wszelkie materiały, oprócz pędnych i smarów, wydawane są bezpośrednio do zużycia. Wartość takich materiałów księguje się na podstawie faktury zakupu na odpowiednim koncie kosztów bezpośrednio po ich nabyciu.

Z ewidencji księgowej wynika, że zakupiono w większej ilości m.in.:

- tonery na kwotę 2 011,05 zł (dokument nr 1021),
- artykuły biurowe na kwotę 2 363,10 zł (dokument nr 1029),
- baterie na kwotę 926,98 zł (dokument nr 1042).

Ponadto stwierdzono, iż do pojazdów o nr rejestracyjnym (OKR98U1, OKR98T5, OKR 6W98) zakupiono benzynę bezołowiową oraz płyn eksploatacyjny AdBlue, które również odniesiono bezpośrednio w koszty na kwotę 394,79 zł (dokument nr 33).

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt 4 ustawy o rachunkowości, w przypadku gdy kierownik jednostki ustalił, że pełną wartością materiałów (za wyjątkiem pędnych i smarów) obciąża od razu właściwe koszty, to nie później niż na dzień bilansowy należy ustalić stan niez użytych materiałów na koniec roku, wycenić je oraz dokonać korekty kosztów o wartość tego stanu. Z przedstawionych do kontroli dokumentów wynika, że nie dokonano inwentaryzacji materiałów niez użytych do końca roku, co stanowi naruszenie ww. artykułu.

Wyjaśnienie złożył Komendant informując, że cyt. (...) *Inwentaryzacja materiałów zaliczonych w koszty bezpośrednio po zakupie a niewykorzystanych do końca roku nie została przeprowadzona, ponieważ w natłoku pracy zasugerowano się wzorem lat ubiegłych oraz nieprawidłowo zinterpretowano przepisy w tym zakresie.*

Wyjaśnienie zostało przyjęte.

(Akta kontroli str. 254 – 264, 210 - 212)

9.3. Podsumowanie z przeprowadzonej inwentaryzacji.

Z ustaleń opisanych w niniejszym dokumencie wynika, że jednostka podczas przeprowadzania inwentaryzacji naruszyła wewnętrzne uregulowania oraz przepisy ustawy o rachunkowości, poprzez nieporównanie wartości zinwentaryzowanych składników z danymi ksiąg rachunkowych i nierozliczenie różnic inwentaryzacyjnych na kwotę 88 182,00 zł oraz różnic jakościowych, co wypełnia dyspozycję art. 18 ust. 1 ustawy o odpowiedzialności za naruszenie dyscypliny finansów publicznych³², według którego

³¹ Rozdział I, Podrozdział C Komunikatu nr 2 Ministra Finansów z dnia 20 lipca 2016 r. w sprawie ogłoszenia uchwały Komitetu Standardów Rachunkowości w sprawie przyjęcia stanowiska Komitetu w sprawie inwentaryzacji drogą spisu z natury zapasów materiałów, towarów, wyrobów gotowych.

³² Dz. U. z 2021 r. poz. 289 z późn. zm.

rozliczenie inwentaryzacji w sposób niezgodny z przepisami ustawy o rachunkowości stanowi naruszenie dyscypliny finansów publicznych.

10. Zobowiązania niewymagalne.

Z ustaleń kontroli wynika, że na 31 grudnia 2021 r. zobowiązania niewymagalne w Komendzie Powiatowej wynosiły łącznie 17 196,15 zł. Poniższa tabela zawiera ich wykaz według poszczególnych paragrafów wydatków.

Lp.	Dział	rozdział	paragraf	Tytuł zobowiązania	Kwota zobowiązania w PLN
1	754	75411	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne członków korpusu	1 753,89
2	754	75411	4040	Dodatkowe wynagrodzenie roczne pracowników	1 678,67
3	754	75411	4110	Składki na ubezpieczenie społeczne pracowników	300,98
4				Składki na ubezpieczenie społeczne KSC	314,47
5	754	75411	4120	Składki na FP - pracownicy	41,13
6	754	75411	4120	Składki na FP - KSC	42,97
7	754	75411	4180	Świadczenie motywacyjne	1 500,00
8	754	75411	4260	Energia cieplna	10 850,01
9	754	75411	4300	Usługi pocztowe	164,79
	754	75411	4300	Usługi komunalne	477,90
10	754	75411	4360	Usługi telekomunikacyjne	36,90
11	754	75411	4360	Usługi telekomunikacyjne	17,22
12	754	75411	4360	Usługi telekomunikacyjne	17,22
				OGÓŁEM	17 196,15

Ustalono, że zaciągnięte na koniec 2021 r. zobowiązania niewymagalne dotyczyły m.in. dodatkowego wynagrodzenia rocznego wraz z pochodnymi, opłatę za energię cieplną, wypłatę świadczenia motywacyjnego oraz kosztów bieżącego funkcjonowania Komendy Powiatowej.

W kontrolowanym okresie nie stwierdzono płacenia odsetek za nieterminowe regulowanie zobowiązań.

(Akta kontroli str. 265)

11. Prawdliwość i rzetelność sporządzania sprawozdań budżetowych.

Kontrolą objęto prawidłowość sporządzenia sprawozdań budżetowych za 2021 r., tj.: Rb-50 o dotacjach/wydatkach związanych z wykonywaniem zadań z zakresu administracji rządowej oraz innych zadań zleconych jednostkom samorządu terytorialnego ustawami.

(Akta kontroli str. 266 - 272)

Ustalono, że sprawozdania zostały sporządzone w terminach określonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z 9 stycznia 2018 r. w sprawie sprawozdawczości budżetowej³³. Sprawozdania sporządzono prawidłowo pod względem

³³Dz.U. 2020 poz. 1564 z późn.zm.

merytorycznym formalnym i rachunkowym, a dane w nich wykazane są zgodne z danymi wynikającymi z ewidencji księgowej.

III. Zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych w wyniku kontroli nieprawidłowości oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowości.

1. Ujmowanie wydatków do nieprawidłowych podziałek klasyfikacji budżetowej. Przyczyną nieprawidłowości było niedopatrzenie i natłok realizacji obowiązków służbowych przez pracownika sekcji finansów. Natomiast skutkiem było naruszenie przepisów prawa oraz zniekształcenie danych w sprawozdaniu budżetowym.
2. Nieposiadanie w aktach sprawy 115 stron arkuszy spisu z natury programu XXX, wypełnionych przez zespół spisowy. Przyczyną nieprawidłowości była niewłaściwa interpretacja wewnętrznych uregulowań przez przewodniczącego Komisji inwentaryzacyjnej oraz brak odpowiedniego nadzoru nad zadaniem przez Komendanta. Skutkiem nieprawidłowości był brak możliwości rozliczenia zespołu spisowego z przeprowadzonej inwentaryzacji oraz naruszenie wewnętrznych uregulowań jak również ustawy o rachunkowości.
3. Nieporównanie zinwentaryzowanych wartości z danymi ksiąg rachunkowych oraz nierozliczenie różnic inwentaryzacyjnych. Przyczyną nieprawidłowości była zwiększona ilość obowiązków osoby materialnie odpowiedzialnej i Głównej Księgowej oraz brak odpowiedniego nadzoru nad zadaniem przez przewodniczącego Komisji inwentaryzacyjnej i Komendanta. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
4. Nieprzeprowadzenie inwentaryzacji materiałów zaliczonych w koszty bezpośrednio po zakupie a niewykorzystanych do końca roku. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów przez Główną Księgową oraz Komendanta. Skutkiem było naruszenie ustawy o rachunkowości.
5. Nierozliczenie wyniku inwentaryzacji. Przyczyną nieprawidłowości był brak odpowiedniego nadzoru nad procesem inwentaryzacji przez Komendanta. Skutkiem było naruszenie uregulowań wewnętrznych oraz ustawy o rachunkowości.
6. Nieoszacowanie wartości zamówienia na dostawę paliw. Przyczyną nieprawidłowości była błędna interpretacja przepisów przez pracownika Komendy Powiatowej oraz brak odpowiedniego nadzoru przez Komendanta. Skutkiem nieprawidłowości było naruszenie wewnętrznych uregulowań w tym zakresie.

IV. Informacja o zastrzeżeniach zgłoszonych do projektu wystąpienia pokontrolnego i wyniku ich rozpatrzenia lub o niezgłoszeniu zastrzeżeń:

Nie wniesiono zastrzeżeń do projektu wystąpienia pokontrolnego.

V. Zalecenia lub wnioski dotyczące usunięcia nieprawidłowości (uchybień) lub usprawnienia funkcjonowania jednostki kontrolowanej

W celu wyeliminowania stwierdzonych nieprawidłowości w Komendzie Powiatowej, należy:

1. Podjąć działania mające na celu zapewnienie ujmowania wydatków do właściwych podziałek klasyfikacji budżetowej.
2. Zwiększyć nadzór nad przeprowadzaną w jednostce inwentaryzacją.
3. Rozliczać i ewidencjonować w księgach rachunkowych różnice inwentaryzacyjne.
4. Przeprowadzać inwentaryzację wszystkich materiałów nieużytych do końca roku drogą spisu z natury, nie później niż na dzień bilansowy.

5. W roku 2023 przeprowadzić pełną inwentaryzację okresową, zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami oraz standardami rachunkowości i rozliczyć jej wynik.
6. Szacować wartości zamówień, zgodnie z wewnętrzną procedurą. Ponadto w celu usunięcia stwierdzonych uchybień oraz usprawnienia funkcjonowania jednostki, należy:
7. Uaktualnić zapisy Instrukcji obiegu dokumentów finansowo-księgowych.

VI. Ocena wskazująca na niezasadność zajmowania stanowiska lub pełnienia funkcji przez osobę odpowiedzialną za stwierdzone nieprawidłowości: nie dotyczy.

VII. Na podstawie art. 49 oraz art. 46 ust. 3 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej, proszę o przekazanie pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków lub przyczynach ich niewykorzystania, o podjętych działaniach lub przyczynach ich niepodjęcia, albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości (uchybień), w terminie 30 dni od dnia otrzymania niniejszego dokumentu.

VIII. Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

wz. Wojewody Opolskiego

Tomasz Witkowski
Wicewojewoda